

Hospodářství ČR

– Pasivní saldo obchodní bilance se zlepšilo až na –69,4 mld. Kč v roce 2003 i vlivem pokračující příznivé směnné relace, ale je stále výrazné. Pasivum běžného účtu platební bilance za tři roky dosáhlo 418 mld. Kč. O udržení celkové vnější rovnováhy se zasloužil vysoký příliv přímých zahraničních investic, vyplývající z velké části i z prodeje státního vlastnictví a z reinvestic ze zisku podniků s převažujícím vlivem zahraničního kapitálu.

– Míra inflace za tři roky dosáhla v průměru ročního zvýšení jen o 2,2 procenta, tedy nižšího než v EU, v roce 2003 jen 0,1 %.

– První tři roky třetího tisíciletí znamenaly upevnění kurzu koruny proti euru o více než 10 %, proti dolaru o více než 25 procent.

– Nízký nárůst inflace v kombinaci s vlivem směnného kurzu trvale udržuje vysokou diferenciaci cenové hladiny ČR vůči zemím EU.

– Měnový vývoj se vyznačoval vyšším nárůstem peněžní zásoby, než byl nárůst hrubého domácího produktu v běžných cenách, přičemž podle podílu bezhotovostních plateb se měla doba obratu peněz zrychlit. Zdrojem peněžní zásoby byla klesající, ale stále vysoká čistá zahraniční aktivita, nárůst úvěru vládě a spotřebních úvěrů.

– Nominální a reálné úrokové sazby postupně klesly na nejnižší úroveň od roku 1990.

– V odbourávání restriktivní měnové politiky teprve po čtyřech letech se v roce 2003 prosadilo zlepšení zástavy úvěrů za cenu nárůstu spotřebních úvěrů.

– Pasivní saldo státního rozpočtu se stalo výrazným faktorem finanční nerovnováhy státu. V roce 2001 dosáhlo 67 mld. Kč, v roce 2002 45 mld. Kč, v roce 2003 109 mld. Kč a v rozpočtu na rok 2004 je zakotveno 115 mld. Kč.

– Nárůst veřejného dluhu pokračuje ve strmé tendenci především jako důsledek amortizace dluhů převzatých státní Konsolidační agenturou. Za tři roky se zvýšil o 225 mld. Kč na 560 mld. Kč koncem roku 2003.

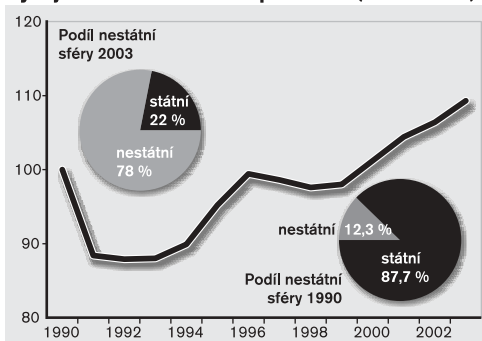
– Nezaměstnanost po poklesu počátkem roku 2001 začala narůstat a dosáhla koncem roku 2003 již 10,3 %.

– Životní úroveň se zvýšila, konečná spotřeba domácností vzrostla za tři roky o téměř 14 %. Současně narostla diferenciací vůči sociálně slabším skupinám obyvatelstva (nezaměstnaní, rodiny s dětmi, důchodci).

– Demografický vývoj nadále pokračoval v hlubokých depopulačních tendencích, v porodnosti je ČR na posledních místech v Evropě i ve světě (**Tab. č. II/1**).

Graf č. II/1

Vývoj hrubého domácího produktu (1990 = 100)

Dynamika ekonomiky v roce 2003 se zlepšením

Vnější podmínky hospodářského vývoje v roce 2003 zůstaly téměř stejné jako v roce 2002. Ve vyspělé Evropě se přírůstek HDP v roce 2001 snížil na 1,5 %, v roce 2002 klesl pod 1 % a v roce 2003 dále na 0,4 %. Útlumu se nevyhnul a jen mírné zlepšení v roce 2003 doznal zahraniční obchod. Hlavním nositelem tohoto trendu v Evropě byla SRN, která je hlavním obchodním partnerem České republiky. Stále níže